

Bijlage 2 Toelichting op de individuele projecten

In deze bijlage worden alle projecten uit het uitvoeringsprogramma separaat toegelicht. In een aantal gevallen is er ook een eigenstandige, meer uitgebreide evaluatie of bijlage. Deze wordt dan als aparte bijlage opgenomen, met de letter behorend bij het project (bijvoorbeeld bijlage 2.a.).

A. WERKEN VANUIT DE BEDOELING EN B. BESTAANDE NETWERK SOCIAAL DOMEIN HERIJKEN

De pilot 'Werken vanuit de bedoeling' is afgerond. Zeven organisaties hebben deelgenomen aan de werksessies waarin de werkmethode van 'werken vanuit de bedoeling' is toegelicht en verdiept. Er is gekomen tot een beschrijving van drie uitgewerkte casussen en een visueel harvest (zie bijlage 2.A). De werk- en denkwijze die horen bij werken vanuit de bedoeling borgen we in de Verordening sociaal domein, de uitvoeringsvisie en doorontwikkeling van Voormekaar, het project 'samen aan het stuur' en het regieoverleg jongeren.

De Verordening sociaal domein ondersteunt de lokale teams beter in het contact met de inwoners en stimuleert het werken vanuit de bedoeling. Ook worden de regels voor de inwoner leesbaarder en zijn ze toegankelijker geschreven. De Welzijnsraad, de cliëntenraad van SDOA en de groep 'samen sterk' (bestaande uit cliënten en hun begeleiders) van Estinea hebben meegelezen en advies gegeven bij de totstandkoming van de verordening. Met de verordening wordt de veranderende denk- en werkwijze gestimuleerd en geborgd. Dit is ook opgenomen in de uitvoeringsvisie van de Voormekaar teams. De verordening is 1 januari 2021 in werking getreden. Momenteel worden de eerste wijzigingen op de verordening verwerkt, deze worden in juni aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

C. BERKELLANDWIJZER

De Berkellandwijzer is de online plek bij het vinden van praktische informatie, adressen en activiteiten dichtbij huis op het gebied van bijvoorbeeld jeugd en gezin, geld, sporten, vrijwilligerswerk, werk, wonen en zorg.

De Berkellandwijzer is sinds december 2019 online. In 2020 hebben 3027 gebruikers de Berkellandwijzer bezocht. De Berkellandwijzer is continu in ontwikkeling. Partners hebben hierin zelf een verantwoordelijkheid.

In 2022 volgt een evaluatie. Bij een positieve beoordeling wordt dit twee keer verlengd met een jaar en nemen we de kosten daarvoor op in de perspectiefnota/ begroting.

D. EÉN GEZIN, EÉN PLAN, EÉN REGISSEUR

Een aanpak met focus op de menselijke maat is waar we voor staan. Met name bewoners met complexe problemen kunnen verstrikt raken in de regels van verschillende instanties. Door te werken vanuit '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur' zetten we in op gezamenlijke ondersteuning (in plaats van verschillende loketten en instanties). Daartoe is in oktober 2019 gestart met het ontwikkelteam 'één gezin, één plan, één regisseur'. Het team bestaat uit casusregisseurs van Voormekaar en klantmanagers en inkomensconsulenten van de SDOA. En ook met externe partners zoekt het ontwikkelteam op casusniveau de verbinding om te komen tot op elkaar afgestemde inzet. Daarmee is het team voor de projecten 'Samen aan het stuur', 'Één verordening sociaal domein', 'Actieve casusregie Voormekaar' een belangrijke bron van praktijkkennis en een proeftuin. Zo is er in dit team bijvoorbeeld al gewerkt volgens de

omgekeerde toets, vooruitlopend op de uitrol in de organisatie. Door maandelijkse casuïstiekbesprekingen van het ontwikkelteam zijn 24 inwoners/huishoudens beter geholpen en hebben we kunnen voorkomen dat problemen groter werden. Natuurlijk zijn ook andere inwoners beter en sneller geholpen door deze casuïstiekbesprekingen, maar dat aantal is niet geregistreerd. Doordat uit elk Voormekaar team iemand deelneemt en zowel klantmanagers als inkomensconsulenten deelnemen, heeft het zogenaamde vliegwiel ook breder in Berkelland haar effect. Naast de behaalde resultaten voor inwoners zijn inzichten naar voren gekomen over wat cruciale factoren zijn bij het werken vanuit '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur'. In bijlage 2.D vindt u de adviezen in één overzicht. Deze adviezen zijn gedeeld met de SDOA en Voormekaar en wordt geborgd in Verordening sociaal domein (en de bijbehorende deskundigheidsbevordering), de projecten 'Samen aan het stuur' en 'Doorontwikkeling Voormekaar'. Het ontwikkelteam loopt door tot oktober 2021. Nu wordt de meerwaarde van het werken met een maatwerkbudget onderzocht. Met dit instrument denken we dat Voormekaar beter en goedkoper maatwerk kan realiseren. Het idee hierachter is dat wordt gedaan wat nodig is zonder belemmering uit welk 'potje' dit moet worden betaald. Als blijkt dat dit een effectief instrument is voor Voormekaar, is het voorstel dit te continueren.

E. ONAFHANKELIJKE CLIËNTONDERSTEUNING

De inzet van onafhankelijke cliëntondersteuning maakt onderdeel uit van ons reguliere beleid. Inwoners worden geïnformeerd over deze onafhankelijke cliëntondersteuning op het moment dat zij een melding doen bij Voormekaar. In samenwerking met de collega gemeenten in de Achterhoek onderzoeken wij of de onafhankelijke cliëntondersteuning op een andere manier geborgd kan worden. Hiervoor is er in 2020 een subsidie aanvraag ingediend voor het zogenoemde Koploperstraject onafhankelijke cliëntondersteuning bij Movisie. De subsidie is voor twee jaar toegekend.

De aandachtspunten zijn:

1. (regionaal) inzicht krijgen in de behoefte van inwoners aan cliëntondersteuning;
2. inzicht krijgen in het aanbod van cliëntondersteuning;
3. een visie ontwikkelen op cliëntondersteuning en deze visie per gemeente in de Achterhoek verder uitwerken;
4. een betere bekendheid en vindbaarheid van cliëntondersteuning;
5. deskundige formele en informele cliëntondersteuners in iedere Achterhoekse gemeente.

Er zijn geen extra financiële middelen nodig.

F. PROJECT MULTIFUNCTIONELE ONTMOETINGSPLEKKEN (MOP)

We willen de MOP's zo efficiënt en functioneel mogelijk inzetten voor Berkellandse inwoners en organisaties. We denken met een MOP in de behoefte van een laagdrempelige, ontmoetingsvoorziening voor inwoners te kunnen voorzien. De MOP's lenen zich bij uitstek voor dagbestedingsactiviteiten die deel uit maken van het plan 'doorpakken sturen in het sociaal domein'. Er worden voorbereidingen getroffen om in 2021 te komen tot een (algemene) voorziening vanuit het gedachtegoed van de Stadskamer, zoals de dagbesteding zonder indicatie. Hiermee geven we ook invulling aan de bijbehorende sturingsmaatregel om te komen tot beheersing van de financiën in het sociaal domein.

Ook wordt de ontwikkeling van een MOP meegenomen in de uitwerking van de 2e fase van De Wildbaan. De 1^e fase voorziet in de nieuwbouw van het Staring College op De Wildbaan. De 2^e fase ziet toe op de sociaal-maatschappelijke invulling in een samenwerking tussen alle betrokken partijen op De Wildbaan.

G. PLATFORM VRIJWILLIGERS

Berkelland kent een rijk verenigingsleven en er zijn veel mensen die iets willen bijdragen aan de samenleving door vrijwilligerswerk te doen. Vrijwilligerswerk is belangrijk voor de leefbaarheid in Berkelland. Ook als aanvulling op formele zorg wordt steeds meer een beroep gedaan op vrijwilligers. Het vinden en binden van vrijwilligers is een actueel thema in Berkelland. Met het realiseren van een Platform Vrijwilligers geeft de gemeente Berkelland een stimulans aan het vrijwilligerswerk en het oplossen van vrijwilligersvraagstukken. Het doel van het Platform is tweeledig: (1) het is een sociaal platform waar vraag en aanbod bij elkaar komt (vacatures) en (2) het is een platform waar kennis en kunde gedeeld wordt bijvoorbeeld in de vorm van trainingen en cursussen.

Begin 2020 is er een startbijeenkomst georganiseerd waaraan 15 organisaties hebben deelgenomen. Hieruit is een projectgroep ontstaan met enkele organisaties die actief meedenken in het vormgeven van het Platform. Samen met deze groep is er in november 2020 een digitale inspiratiesessie georganiseerd waaraan ongeveer 40 organisaties hebben deelgenomen. Op dit moment is er een lijst met ruim 60 organisaties die actief geïnformeerd worden over de ontwikkelingen rondom het Platform Vrijwilligers, die behoefte hebben aan meer onderlinge uitwisseling en die willen bijdragen aan gezamenlijke thema's. Naar verwachting is er medio 2021 ook een digitaal platform waar organisaties hun samenwerking verder vorm kunnen geven.

Het Platform is in ontwikkeling en de betrokken organisaties zien de meerwaarde van samenwerking en uitwisseling en willen daaraan bijdragen. We zetten in op groei van het aantal betrokken maatschappelijke organisaties en verenigingen, waarbij de verwachting is dat het digitale platform (gekoppeld aan de Berkellandwijzer) hieraan een belangrijke bijdrage zal leveren, doordat het maatschappelijke organisaties en verenigingen faciliteert en ondersteunt bij de werving en het behoud van vrijwilligers. Het Platform is de ingang voor alle vormen van vrijwilligerswerk (georganiseerd en ongeorganiseerd, incidenteel en structureel) en zal naast een matchingsplatform ook een platform zijn voor kennisdeling en inspiratie.

We geven het vrijwilligerswerk in het jaar 2021 een boost door aan te sluiten op de landelijke campagne 'Mensen maken Nederland' in het kader van het jaar van de Vrijwillige Inzet (2021). Hieraan wordt samen met de projectgroep invulling gegeven. De kwartiermaker is betrokken bij het Lokaal Sportakkoord en neemt deel aan de projectgroep 'Toekomstbestendig Sportlandschap'. Een uitgebreidere evaluatie is terug te vinden in bijlage 2.G.

H. DEMENTIEVRIENDELIJKE GEMEENTE

Het project Dementievriendelijke gemeente heeft een positieve impuls gegeven aan de aandacht voor dit thema. Zie bijlage 2.H voor de evaluatie van dit project. Dementie blijft relevant, zeker gezien de vergrijzing en de toename van het aantal dementerenden in de gemeente Berkelland. Om die reden brengen we dit thema onder bij de werkzaamheden van de medewerkers van Voormekaar welzijn.

Het project dementievriendelijke gemeente is eind 2020 gestopt. De aandacht voor dementie is vanaf januari 2021 geborgd in het lokale netwerk ouderen en in het regionale programma

netwerk ouderen Veerkracht. Het regionale programma netwerk ouderen Veerkracht is gericht op de volgende aandachtspunten:

1. eerder denken over later
2. vitaal ouder worden
3. passend wonen
4. oud maar niet 'out'
5. passende zorg en ondersteuning op het juiste moment.

Met specifieke aandacht voor mensen met dementie en ouderen met psychische problematiek

I. ONDERSTEUNING THUIS

Ondersteuning Thuis zetten we voort binnen de reguliere werkwijze. Voor het indiceren van Ondersteuning Thuis wordt gebruikt gemaakt van het HHM normenkader. Dit normenkader is het uitgangspunt bij de nieuwe regionale inkoop 2022. Met dit normenkader kunnen we indiceren in resultaten en uren op jaarbasis. Aanbieders zijn zelf verantwoordelijk voor de deskundigheidsbevordering van hun medewerkers en kunnen de opleiding Ondersteuning Thuis aanbieden aan de medewerkers via het Graafschap College.

J. MEEDOEN APPLICATIE EN MEEDOENARRANGEMENT

De SDOA heeft de meedoenapplicatie ter uitvoering van de kindregelingen aangeschaft en is verantwoordelijk voor de instandhouding ervan. Wij zorgen voor de invulling. Er is aandacht voor optimalisatie van de applicatie, onder andere door uitbreiding van het aantal aanbieders van (sport)-activiteiten. De meedoenapplicatie wordt in 2021 als pilot uitgebreid met een volwassenenregeling. Dit noemen we het meedoenarrangement.

K. PROJECT JIMMY'S EN JONGERENWERK

In december 2018 opende de eerste locatie van Jimmy's Berkelland in Borculo de deuren. In mei 2019 volgde de opening van de locatie van Jimmy's in Neede. De missie van Jimmy's is 'het scheppen van een positief klimaat voor jongeren binnen de gemeente Berkelland waarbinnen jongeren zich kunnen ontwikkelen en hun talenten optimaal kunnen inzetten'. Jimmy's vormt een belangrijke pijler in de samenwerking tussen onderwijs, politie, BOA's, Voormekaar en Iriszorg om jongeren kansen te bieden en overlast te voorkomen ('Regieoverleg jongeren Berkelland').

Uit de evaluatie die in 2020 is uitgevoerd, zijn een aantal aanbevelingen naar voren gekomen. Deze aanbevelingen bieden handvatten om Jimmy's te versterken. In 2021 willen we het jongerenwerk en Jimmy's doorontwikkelen en beter op de kaart zetten. We willen een grotere doelgroep bereiken en de Jimmy's uitbreiden met meer 'dragende' jongeren. Dit zijn jongeren die meer verantwoordelijkheid kunnen nemen voor bijvoorbeeld het organiseren van activiteiten. Hierbij willen we ook aandacht hebben voor de digitale mogelijkheden. Ook hebben we in 2021 aandacht voor de boodschap die Jimmy's uitdraagt (namelijk de focus op talentontwikkeling). Tot slot wordt er in 2021 gewerkt aan het versterken van de samenwerking tussen de jongerenwerkers en welzijnswerkers.

Corona heeft invloed op Jimmy's. Met in achtneming van de maatregelen hebben de jongerenwerkers samen met de jongeren van alles gedaan voor de gemeenschap. Om jongeren te blijven bereiken, organiseren ze activiteiten zoals online pubquizen en bingo's, 'Jimmy's live'.

De jongerenwerkers zijn veel online bereikbaar en op straat om daar contact te houden met de jongeren. Als het nodig is, zien de jongerenwerkers jongeren 1-op-1 tijdens een wandeling, om zo te kijken waar ze kunnen ondersteunen. Zie bijlagen 2.K voor de evaluaties.

L. STERK NETWERK GERICHT OP PREVENTIE

De integrale aanpak jongerenproblematiek is ingezet met lokale partners uit het onderwijs, welzijn, politie, verslavingszorg en handhaving. Dit is bestendigd met een convenant. Jongerenoverlast wordt hiermee voorkomen en aangepakt. Het 'regieoverleg jongeren' is de overlegstructuur die gekozen is om acties op elkaar af te stemmen en resultaten te behalen. Dit heeft het gewenste effect en alle partners zien hiervan de meerwaarde. Ook in coronatijd bewijst deze samenwerkingsvorm zich, want signalen en acties kunnen snel op elkaar worden afgestemd. Dit wordt voortgezet.

M. STEUNGEZINNEN

Uit onderzoek van het Nederlands Jeugd Instituut over de top tien beschermende factoren blijkt dat kinderen met ondersteunende netwerken veerkrachtiger zijn, beter bestand tegen stress en meer kans op te groeien tot gezonde volwassenen. Een betrokken en actief sociaal netwerk kan kinderen beschermen wanneer er veel problemen of risicofactoren zijn. Hierdoor is de kans kleiner dat problemen escaleren en de ontwikkeling van het kind ernstig bedreigd wordt. Hierin ligt de kracht van een steungezin. Uit de tussentijdse evaluatie in 2019 van Yunio kunnen we opmaken dat dit project een effectief preventief middel is om gezinnen te ondersteunen die het tijdelijk zwaar hebben. Bij de ontstane matches zijn de ervaringen positief: het neemt stress weg bij ouders en kinderen komen meer tot rust. In Berkelland zijn er in 2019 drie matches en in 2020 vier matches gemaakt tussen steun- en vraaggezinnen. Corona heeft in 2020 een negatieve invloed gehad op het mogelijk maken van matches. We verwachten dat het aantal matches in de toekomst toeneemt, omdat de actieve casusregie van Voormekaar én de regionale inkoop jeugdhulp vanaf 2022 hier een extra impuls aan zullen geven. Daarom borgen we deze dienstverlening door jaarlijks Yunio te subsidiëren voor vier tot acht trajecten.

N. POH-JEUGD

In 2018 zijn we gestart met een samenwerking met huisartsen in het project 'Praktijkondersteuner Huisarts (POH) jeugd'. De huisarts krijgt hiermee extra capaciteit met jeugd expertise. De POH jeugd verheldert de vraag met de jongere, het gezin en met betrokkenen om het gezin (zoals school), versterkt een brede (integrale) aanpak van problematiek in gezinnen, biedt kortdurende begeleiding en adviseert de huisarts over verwijzing naar algemene voorzieningen en/of specialistisch zorgaanbod. In 2020 is met alle Borculose huisartsen een samenwerking tot stand gekomen met Voormekaar. Het gaat om een light versie van de POH jeugd, namelijk een vaste contactpersoon van Voormekaar voor de huisartsen om mee te overleggen en patiënten aan door te verwijzen. Zij hebben daarvoor extra capaciteit gekregen. Eerder liep al bij de huisartsen in Beltrum, Ruurlo en Eibergen een samenwerking met een praktijkondersteuner huisarts jeugd. Naar tevredenheid van de huisartsen en de POH'ers jeugd. De huisartsen in Neede geven aan nog geen interesse te hebben. Zowel in Eibergen als in Beltrum is eind 2020 door uitdiensttreding van de medewerkers een vacature vrij gekomen. Deze worden in samenspraak met de huisartsen opnieuw ingevuld.

In 2020 zijn 164 Berkellandse jeugdigen gezien door een contactpersoon of POH jeugd ten opzichte van 71 in 2019. Uit onderzoek van Proscop op Oost Achterhoeks niveau (zie bijlage 2.N) blijkt dat er een kwaliteitsslag wordt behaald: jongeren en gezinnen die zich bij de huisarts

melden, krijgen laagdrempelig en op tijd (zonder wachttijd) passende ondersteuning. Ook wordt niet onnodig gemedicaliseerd; wordt er gericht verwezen waarmee het effect van de ondersteuning toeneemt; problematiek van de ouders wordt gesignaleerd en bespreekbaar gemaakt. Uit het onderzoek blijkt dat zo'n 60% van de trajecten is afgerond door de POH Jeugd zonder dat een verwijzing nodig was. De ondersteuning en begeleiding van de POH Jeugd was bij deze trajecten dus toereikend. Voor de overige trajecten was een doorverwijzing nodig (36%) of is een traject beëindigd door ouder of kind (4%). Door inzet van de POH'ers jeugd zijn veel doorverwijzingen naar de basis of specialistische GGZ voorkomen: de huisarts gaf bij aanmelding van de jeugdige bij een POH Jeugd aan wat de huisarts aan hulp of ondersteuning had ingezet als er geen POH Jeugd zou zijn geweest. Uit deze registraties kwam naar voren dat meer dan de helft naar de basis (39%) of specialistische GGZ (19%) zou zijn verwezen als er geen inzet van POH Jeugd mogelijk was. Ouders en jeugdigen zijn tevreden over de inzet van een POH Jeugd. Ouders gaven de inzet van een POH Jeugd gemiddeld een 8,3, jeugdigen gaven de POH Jeugd een 8,5. Over het algemeen zijn beiden tevreden over de trajectduur. Ook bevelen zij de POH Jeugd aan bij andere jeugdigen met eenzelfde situatie. Menzis is enthousiast over de meerwaarde van de POH jeugd in de huisartspraktijk en zal vanaf april 2021 cofinancieren. In het rapport 'Stelsel in groei' van AEF (2020) dat in opdracht van het ministerie van VWS en de VNG gedaan is, komt naar voren dat de POH jeugd een van de vijf besparingsmaatregelen is die financieel effect hebben.

O. HEERLIJK THUIS IN HUIS

'Heerlijk thuis in huis' wil 50-plussers bewust maken van de mogelijkheden om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het biedt mensen, afgestemd op hun persoonlijke behoefte aan informatie en advies. Maar ook inspiratie en ondersteuning bij het aanpassen van hun thuis. Dit is een goed lopend project dat gecoördineerd wordt vanuit het programma Plezierig Wonen.

P. MELDPUNT NIET-ACUTE ZORG

Het Meldpunt niet-acute zorg is een punt voor mensen die geen acute hulp nodig hebben, maar waarover wel zorgen zijn. Over deze nieuwe taak waren in eerste instantie veel onduidelijkheden (het valt onder de wet verplichte GGZ). Daarom is dit in eerste instantie bekostigd uit het uitvoeringsprogramma. Het is nu regulier beleid en een wettelijke taak. Het Meldpunt niet-acute zorg heeft een nauwe samenwerking met onze Voormekaar teams. Elke niet-acute melding wordt zorgvuldig onderzocht door Voormekaar en daar waar nodig wordt passende ondersteuning ingezet. De uitvoering verloopt goed.

Q. VROEGSIGNALERING

Met het project vroegsignalering zijn inwoners met betalingsachterstanden eerder en beter in beeld. De inzet van vroegsignalering is effectief, zo blijkt uit onderzoek bij gemeenten die al langer met de aanpak werken. Vroegsignalering leidt ook tot besparingen omdat zware middelen, zoals huisuitzettingen, voorkomen kunnen worden.

R. PLATFORM FINANCIËEL GEZOND BERKELLAND

Het Platform Financieel Gezond Berkelland is opgericht en zorgt voor korte lijnen. Het Platform Financieel Gezond Berkelland versterkt de keten die begeleiding biedt bij armoede en schulden. Dit zetten wij voort als regulier beleid.

S. TOOL CHECK WAAR JE RECHT OP HEBT

Met de online tool 'Check waar je recht op hebt' wordt bijgedragen aan de zelfredzaamheid van onze inwoners. De tool wordt als goed voorbeeld genoemd in een nog uit te brengen rapport van het ministerie. De kwaliteit van de dienstverlening neemt hiermee toe. Deze tool is tot en met 2022 gefinancierd uit het uitvoeringsprogramma. Hierna volgt een evaluatie.

T. TOEGANG TOT SCHULDHULPVERLENING EN HULP BIJ ARMOEDE

Personen die te maken krijgen met schulden moeten zich kunnen melden voor ondersteuning. Met de komst van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is een grotere rol en verantwoordelijkheid bij gemeente gekomen ten aanzien van schuldhulpverlening en vroegsignalering. Met de aanstelling van een medewerker vroegsignalering is een grote stap gezet in een meer directe dienstverlening aan inwoners met schulden. Ook inwoners die afstevener op (grotere) schuldenproblematiek zijn beter in beeld. Er zijn afspraken gemaakt met de Stadsbank om te komen tot een goede samenwerking en aansluiting op elkaars werkprocessen. De regie rondom schuldhulpverlening ligt nu bij de gemeente, waar voorheen de SDOA de vertegenwoordiger was namens de gemeente. Hiermee is meer inzicht in en grip op de financiën en kan een goede dienstverlening worden geboden.

U. STIMULEREN VAN EEN ROOKVRIJE SPORTOMGEVING

Een gezonde leefomgeving helpt bij het implementeren van een gezonde leefstijl. Het verenigingsleven geldt als een belangrijke plek voor ontmoeting en 'meedoen' van inwoners. Door met hen samen te werken bereiken we een brede groep inwoners. Voor dit project is geen verdere financiering nodig.

V. CLUBKADERCOACH

De inzet van de clubkadercoach is noodzakelijk om de toeleiding van kwetsbare inwoners naar (voorliggend) verenigingsaanbod tot stand te laten komen. We zien dat verenigingen deskundigheidsbevordering en ondersteuning nodig hebben om kwetsbare inwoners te kunnen laten deelnemen. Als verenigingen voor een bredere groep (kwetsbare) inwoners toegankelijk worden, verwachten we op de lange termijn een afname van de inzet van dure zorg. De financiering van deze pilot loopt nog door in 2021.

W. WELZIJN OP RECEPT

Een groot deel van de mensen die regelmatig de huisarts bezoeken, heeft psychosociale problemen. Deze problemen uiten zich vaak in lichamelijke klachten, somberheid en stress. Een groot deel van deze groep heeft hiervoor geen medicijnen of psychologische zorg nodig. 'Welzijn op recept' ondersteunt deze mensen bij het verbeteren van gezondheid en welzijn. Hierbij verwijst de huisarts naar een zogenaamd welzijnsarrangement. De huisartsen in Ruurlo en Eibergen en de huisartsenroepels HRZU en HZOA zijn enthousiast om hierin samen te werken met Welzijn Voormekaar. Voordat de eerste projectgroepbijeenkomst een feit was, brak de coronacrisis uit. Daarom is de start in deze kernen uitgesteld tot 2^e kwartaal 2021. We beseffen ons dat het afwachten is of er genoeg mogelijkheden zijn om mensen door te verwijzen naar activiteiten. I.v.m. de corona-maatregelen is niet alles momenteel mogelijk. Daarnaast worden in de andere kernen gesprekken gevoerd om huisartsen te informeren over het project en aan te laten sluiten.

Vanuit de thematafel 'Gezondste regio' wordt Welzijn op recept ook regionaal aangezwengeld door een regionale projectleider. De lokale projectleider is hierop aangesloten. Het is een kennisnetwerk en gezamenlijk werken we aan een aantal thema's om regionaal op te pakken.

Denk hierbij aan training van de welzijnsmedewerkers, organiseren van bijeenkomsten, ontwikkelen van gezamenlijk (folder)materiaal.

X. PREVENTIE PLATFORM JEUGD

Het Preventie Platform Jeugd is een sterk netwerk gericht op preventie van jeugdproblematiek en een samenwerking tussen de gemeenten Oost-Gelre, Winterswijk, Aalten en Berkelland. De kracht zit in de verbinding tussen partners over de hele linie van basisvoorzieningen (zoals scholen) tot specialistische zorg (zoals kinderartsen). Waarvan sommigen lokaal zijn georganiseerd en sommigen (sub)regionaal. De schaal van vier gemeenten is precies goed om een gezamenlijke focus en menskracht te organiseren. Het platform werkt vanuit de principes van normaliseren en de-medicaliseren en zet in op de fase nog voordat er problemen zijn (collectieve preventie) en selectieve preventie (voor kwetsbare inwoners). Er zijn zes thema's geadopteerd: alcoholpreventie, mentale weerbaarheid, echtscheiding, ouderschap, armoede en kansrijke start. Daarin worden bestaande interventies in samenhang ingezet (zoals op het terrein van alcoholpreventie) en worden nieuwe initiatieven gestart (zoals Nu Niet Zwanger). Sinds 2019 heeft de GGD de rol om de beoogde maatschappelijke effecten te monitoren. Daarnaast organiseert het platform elk jaar in de 'Maand van de Opvoeding' (oktober) laagdrempelige activiteiten voor kinderen en ouders over ouderschap en opgroeien. De bekendheid en het bereik onder inwoners nemen elk jaar toe. De partners zijn enthousiast over de manier waarop het platform hun samenwerking verder brengt. Naast de preventieve werking verwachten we dat een deel van de activiteiten van het platform door Voormekaar of andere verwijzers (zoals de huisarts, ondersteund door de POH jeugd) ook voorliggend aan jeugdzorg kan worden ingezet. Voormekaar Welzijn brengt dit aanbod gericht onder de aandacht van de casusregisseurs van Voormekaar. Zie bijlage 2.X voor het jaaroverzicht van 2020.

Y. KNOOPPUNT MANTELZORG

Iedereen kan iets doen voor mantelzorgers. De buurt, scholen, werkgevers, zorg en verenigingen. Het Knooppunt Mantelzorg zorgt voor meer bewustwording rondom mantelzorg, brengt wensen en behoeften van mantelzorgers in beeld, faciliteert en ondersteunt alle partijen die iets voor de mantelzorger kunnen betekenen en legt verbindingen.

Het Knooppunt Mantelzorg creëert meer samenhang op de verschillende activiteiten en ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers. Het knooppunt is breed inzetbaar en is gekoppeld aan de Berkellandwijzer, de Jimmy's en het Platform vrijwilligers. Het Knooppunt Mantelzorg blijkt een meerwaarde te hebben. De urgentie van de ondersteuning aan de mantelzorger neemt namelijk toe, mede door de (demografische) ontwikkelingen. Er is een toenemende vergrijzing, we zien steeds minder mantelzorgers per zorgvrager en we verwachten in de nabije toekomst minder professionele medewerkers (personeelstekort). Het Knooppunt Mantelzorg kan dan uitkomst bieden om zo ook duurdere maatregelen te voorkomen. We zien dat er de afgelopen jaren steeds meer gebruik is gemaakt van huishoudelijke ondersteuning ter ontlasting van de mantelzorger. Voormekaar zet deze ondersteuning in om grotere belasting van de mantelzorger te voorkomen. De groep mantelzorgers die hier gebruik van maakt is gegroeid van 25 in 2018 naar 70 in 2020. De urgentie van goede ondersteuning van mantelzorgers is in 2020 nog eens extra benadrukt door de coronacrisis, De afschaling van professionele zorg en de beperkte mogelijkheden voor dagbesteding hebben geleid tot een toenemende druk op mantelzorgers.

In 2020 is veel aandacht besteed aan bewustwording rondom mantelzorg. Verhalen van mantelzorgers zijn verspreid via Berkelbericht en social media. We zijn aangehaakt op de landelijke campagne 'Deel je zorg' en hebben de materialen aangepast aan de lokale situatie. Ook rondom de Dag van de Mantelzorg en de week van de Jonge Mantelzorger is er lokaal veel aandacht gegeven aan dit thema.

Mantelzorgers zelf hebben we aandacht gegeven door de bij ons bekende mantelzorgers tijdens de eerste lockdown een digitale kaart te sturen en daarmee een hart onder de riem te steken. Door corona kwam de gebruikelijk verwendag voor mantelzorgers te vervallen. In plaats hiervan kregen mantelzorgers een verwenpakket. Ruim 200 pakketten zijn uitgedeeld, verspreid over heel Berkelland. Daarbij zijn ook enkele mantelzorgers geïnterviewd en gefilmd. Materiaal dat weer gebruikt wordt om in diverse media aandacht te vragen voor mantelzorgers.

Door corona hebben niet alle cursussen doorgang kunnen vinden of was er ruimte voor minder deelnemers. De mantelzorgers die wel hebben kunnen deelnemen voelen zich gesteund door de aangereikte informatie en hebben handvatten gekregen om de zorg beter aan te kunnen.

Voor mentoren en docenten is een signalenkaart ontwikkeld, zodat zij tijdig signalen van jonge mantelzorgers herkennen en zo nodig kunnen verwijzen naar ondersteuning. De geplande bijeenkomsten met mentoren hebben door corona niet plaatsgevonden. De mogelijkheden voor digitale bijeenkomsten of andere vormen van samenwerking met scholen worden momenteel onderzocht.

De contacten met werkgevers zoeken we in samenwerking met team Economische Zaken. Een webinar over 'werk en mantelzorg' is in voorbereiding. Met zorgorganisaties wordt samengewerkt aan een groep vrijwilligers die de zorg even kan overnemen van de mantelzorger, zodat deze even tijd voor zichzelf heeft, bijvoorbeeld voor een eigen hobby/sport of voor sociaal contact. In de jaren 2018 en 2019 bleek er een grote behoefte te zijn aan de inzet van de zogenoemde 'zorgvrijwilligers'. In deze jaren hebben we zo'n 10 mantelzorgers kunnen ontlasten met dit project. We zetten dan ook alles op alles om deze zorgvrijwilligers bij andere zorgorganisaties te borgen.

Om mantelzorgers beter in beeld te krijgen, is de aanvraag en de werkwijze rondom de mantelzorgwaardering vanaf 2021 aangepast. We verwachten hierdoor eerder te kunnen inzetten op preventie van overbelasting. Uit de cijfers blijkt dat dit een goede zet is geweest. In de eerste maand van 2021 hebben zich al 221 mantelzorgers gemeld. In het jaar 2020 hebben 613 zorgvragers een mantelzorgwaardering aangevraagd. We kunnen een voorzichtige aanname doen dat we met de nieuwe werkwijze meer zicht gaan krijgen op de groep mantelzorgers in Berkelland. Tevens kunnen we hen nu makkelijker benaderen en voorzien van passende ondersteuning wanneer zij dit nodig hebben.

Z. OVERIGE PROJECTEN

Een aantal kleine projecten en activiteiten zijn in deze post samengenomen. Het gaat om:

- Een onderzoek naar vervoer in de regio
- Een onderzoek van de GGD
- Een onderzoek van AEF naar de toename van Wmo zorgverbruik in relatie tot de demografische ontwikkelingen
- Ontwikkeling beleidskader preventie
- Kleine onvoorziene uitgaven bij projecten (zoals locaties, vormgeving, enz.).